

Q en A dossiers veehouderij Noord-Brabant

Datum: 16 juni 2017

Van: Herman Litjens

Verordening natuurbescherming

Wat houden de plannen in ?

Het plan gaat om twee onderdelen. Oudere stallen moeten in 2022 aangepast worden aan de eisen die voor nieuwe stallen gelden. Daarnaast worden er voor sommige diercategorieën hogere eisen gesteld aan nieuwe stallen. Tot 2028 worden die steeds verder aangescherpt. Dat geldt voor pluimvee, melkvee, jongvee, kalveren, geiten, konijnen en vleesvee. Uiteindelijk in 2028 moeten alle stallen aan de strengste normen voldoen. Dat betekent dus dat bedrijven die hun stal aanpassen in 2022 nog niet klaar zijn. Als ze nog boven de normen uit 2028 zitten moeten ze nog een keer investeren. De eisen van de varkenshouderij worden niet meer verder aangescherpt. Die eisen zitten nu al op de norm van 85 % reductie van ten opzichte van de traditionele norm.

Wat vindt ZLTO van de voorstellen ?

De ZLTO vindt de voorstellen desastreus en voorbarig. We zitten op schema om de afgesproken 50% emissiereductie te halen. De vergunde stalemissies zijn in 6 jaar tijd met 17 % gedaald. De varkenshouderij loopt hierbij voorop en de melkveehouderij blijft achter bij de doelstellingen. De milieuwinst is beperkt en voor meer dan 500 bedrijven betekent dit het voortijdig einde van hun bedrijf. Voor de ZLTO zijn de plannen onacceptabel en overweegt juridische stappen als de plannen doorgaan.

Wat zijn de eisen aan nieuwe stallen ?

De eisen aan nieuwe stallen zijn als bijlage toegevoegd. In 2028 moeten alle stallen voldoen aan de eisen zoals die in bijlage voor 2028 zijn opgenomen voor nieuwe stallen.

Wat zijn oudere stallen ?

Provincie vindt de emissie-reducerende techniek oud als deze 15 jaar of ouder is. Dat betekent dat stallen uit 2007 of eerder in 2022 aangepast moeten zijn aan de beste techniek. De provincie baseert dit jaartal op de afschrijvingstermijn van deze technieken. Omdat de afschrijvingstermijn voor vloeren in melkveestallen 20 jaar bedraagt, geldt voor melkveestallen een termijn van 20 jaar.

Als je in 2022 in je stal geïnvesteerd hebt ben je dan klaar ?

Als voldoet aan de normen die voor 2028 gesteld worden ben je klaar. Voldoet stal nog niet helemaal aan de streefwaarden dan ben je gevrijwaard voor 15 of 20 jaar. Een pluimveebedrijf dat in 2019 investeert in een stal maar deze voldoet nog niet helemaal aan de eindnorm moet deze in 2034 opnieuw aanpassen. Een melkveebedrijf dat in 2019 investeert in een stal met een nieuwe vloer die nog niet helemaal voldoet aan eindnormen moet in 2039 de vloer vervangen of extra maatregelen nemen.

Hoe lang kunnen bedrijven wachten met het indienen van een vergunning ?

Bedrijven die op 1 januari 2022 hun stallen aangepast moeten hebben, moeten voor 1 januari 2020 een complete (ontvankelijke) vergunning indienen.

Moeten alle stallen aangepast worden of kan er intern gesaldeerd worden ?

Nee er mag niet intern gesaldeerd worden. De aan te passen stal moet voldoen aan de norm van nieuwe stallen zoals die op dat moment geldt. Ook binnen een stal mag er niet meer intern gesaldeerd worden. Twee voorbeelden zijn uitgewerkt.

Varkenshouder met een stal met schuine wand uit 2006 en andere stallen met een chemische luchtwasser met 95 % ammoniakreductie behaalt de totaal doelstelling van 85 % reductie. Bedrijf moet stal met schuine wand toch aanpassen totdat ook de stal 85 % ammoniak reductie wordt gehaald.

Melkveebedrijf heeft een stal uit 2000 waar het jongvee in staat. Er moet een emissiearme techniek toegepast worden bij het jongvee dat niet op stro gehuisvest is. De huidige norm nu is 4,4 kg ammoniakemissie per jaar. De norm wordt 2,5 kg ammoniakemissie per jaar. Dat betekent dat deze jongveestal aangepast moet worden.

Zijn stallen uit 2008, 2009 gevrijwaard tot 2028 ?

Nee, ieder jaar schuift de 15 jaarstermijn op. Stallen uit 2009 moeten in 2024 aangepast zijn aan de dan geldende norm voor nieuwe stallen. Na 15 jaar moet je opnieuw investeren in een emissie reducerende techniek, als je niet voldoet aan de norm van dat moment. Voor melkveestallen geldt hetzelfde principe maar voor 20 jaar. Een stal uit 2003 moet in 2023 aangepast zijn.

Wat is de peildatum van een oude stal ?

De peildatum is het moment waarop de omgevingsvergunning milieu onherroepelijk is geworden en bij meldingsplichtige bedrijven het moment dat de melding is gedaan. Dat de stal 2 of 3 jaar later gebouwd is doet niet ter zake.

Wat zijn de eisen voor de bedrijven die nu meedoen met de stoppersregeling bij varkens- en pluimveehouderij ?

De bedrijven zijn verplicht om te stoppen in 2020. Als deze bedrijven besluiten als nog door te gaan moeten alle stallen aangepast worden aan de norm die geldt. Zij krijgen niet de ruimte om dit pas in 2022 te realiseren. Ze moeten al op 1 januari 2020 klaar zijn met alle aanpassingen.

Nog niet alle technieken die de Provincie Noord Brabant vraagt zijn erkend door het Ministerie van IenM en staan op de RAV lijst?

Provincie erkent dat alle technieken nog niet op de RAV lijst staan maar dat veehouders deze technieken gewoon kunnen toepassen omdat ze met deze betere techniek voldoen aan de landelijke norm van het besluit huisvesting.

Mogen er ook managementmaatregelen en eenvoudigere technieken toegepast worden ?

Als de maatregelen erkend zijn mogen ze worden toegepast om de vastgestelde reducties te behalen. Erkende maatregelen zijn maatregelen die staan op de RAV-lijst.

Welke afspraak is in het verleden gemaakt ?

In 2009 hebben Provincie Noord Brabant en Limburg, ZLTO, LLTB en terreinbeheerders en de BMF een afspraak gemaakt. Voor nieuwe stallen zouden er strengere eisen komen. In 2028 was de afspraak dat de ook de oudere stallen aan die strengere eisen moesten voldoen. De afspraak was dat er in 18 jaar de stalemissies met 50% moesten dalen. Voor de verschillende diercategorieën zijn doelen vastgesteld. Voor dieren in gesloten stallen is het doel 85 % reductie ten opzichte van traditioneel. Voor dieren in open stallen is het doel 70% reductie ten opzichte van traditioneel.

Voor dieren in open stallen met weidegang is het streefdoel 40% reductie ten opzichte van traditionele stallen. Deze streefdoelen gelden voor alle sectoren.

Afspraak was wel dat de technieken economisch haalbaar en praktisch uitvoerbaar moeten zijn.

In ruil voor deze strengere eisen zou de veehouderij ontwikkelruimte krijgen via een depositiebank. De depositiebank is juridisch onder uit gegaan. Daarna is er een landelijk systeem gekomen voor de PAS waarin de ontwikkelruimte werd verdeeld.

Waarom wil de Provincie Noord Brabant de afspraken aanpassen ?

Volgens de provincie daalt de feitelijke depositie op natuurgebieden onvoldoende. Bovendien wil de Provincie meer ruimte creëren in de Programmatische Stikstof voor andere sectoren.

Waarom daalt de depositie niet ondanks alle maatregelen in de landbouw ?

Dat weten de erkende instituten zoals het RIVM en de WUR niet. Uit recent onderzoek blijkt dat er grote onzekerheden zitten in het meten van stikstofconcentraties in de lucht. Een paar procent meer of minder meten zegt in feite niets. In opdracht van Provincie Overijssel is er korstmossen onderzoek gedaan. Deze korstmossen geven een goede indicatie hoe het met de stikstofdepositie zit. Uit dat onderzoek blijkt dat in het landbouwgebied de concentraties dalen en dat die in het stedelijk gebied stijgen. <http://www.overijssel.nl/over-overijssel/cijfers-kaarten/virtuele-map/overijssels-feit-0/nieuwsbrief-ov-feit/overijssels-feit-1/2017-06/>. Dit onderzoek zou een verklaring kunnen zijn waarom de feitelijke depositie uiteindelijk niet daalt.

Is er voldoende ontwikkelruimte voor andere economische sectoren dan de landbouw ?

Ontwikkelruimte uit de PAS is een schaars product. Tot nu heeft de veehouderij 95 % van de ontwikkelruimte die uitgegeven is gebruikt. Andere sectoren hebben ook veel minder ruimte nodig dan de landbouw. Er is altijd ruimte voor belangrijke projecten zoals de aanleg van provinciale of rijkswegen. Dat zijn prioritaire projecten. Voor kleinere projecten bijvoorbeeld de aanleg van een woonwijk of een recreatieterrein kan er onvoldoende ruimte zijn in sommige gebieden. ZLTO denkt dat aanscherping richting veehouderij niet nodig is om voldoende ontwikkelruimte over te houden. Vanaf begin af aan was duidelijk dat de veehouderij de eerste jaren veel ontwikkelruimte nodig zou hebben. Door jarenlange onduidelijkheid rondom dit dossier moest er veel oude zaken opgelost worden. Dat is nu achter de rug. Bovendien krijgt de veehouderij alleen maar ontwikkelruimte als een bedrijf op alle stallen de beste techniek heeft gezet. Dat betekent dan een bedrijf helemaal moet voldoen aan de geldende norm voor nieuwe stallen. Voor veel bedrijven is dat niet weggelegd. In de praktijk zal bovendien, dat de bedrijven die daar wel toe in staat zijn omlaag gaan met hun ammoniakemissie en dus geen ontwikkelruimte nodig hebben. In sommige gebieden begint de ontwikkelruimte op te raken. Maar in Noord-Brabant komt er op 1 juli nieuwe ontwikkelruimte beschikbaar. Nu de veehouderij bijna geen ontwikkelruimte meer nodig heeft is er in onze ogen ruimte genoeg voor andere sectoren.

Stalderen

Wat is stalderen ?

Per 7 juli 2017 wordt stalderen ingevoerd. Stalderen betekent dat voor iedere m2 stal die uitgebreid wordt er 1,1 m2 **gesloopt of herbestemd** moet worden. Verder worden er zes gebieden aangewezen. Je mag deze m2 alleen halen uit het gebied waar je zelf zit. De indeling van de gebieden is in het onderstaande plaatje zichtbaar gemaakt. In West Brabant (het witte gebied) gelden geen stalderingsregels. De provincie wil zelf het monopoly op het organiseren van de staldering. Het voordeel zou kunnen zijn dat het veehouders minder geld kost om te kunnen ontwikkelen. Hoe het precies uitgevoerd moet gaan worden is nog onduidelijk. In de voorstellen van de provincie staat wel dat ze flankerend beleid gaan ontwikkelen maar dat is nog niet uitgewerkt.

Wat is het standpunt van de ZLTO met betrekking tot stalderen ?

De ZLTO heeft steeds aangegeven dat we ons voor konden stellen dat er in sommige gebieden genoeg dieren zijn en dat er met ons over te praten valt om hierop te gaan sturen. Belangrijk voor ons is dat de kosten voor nieuwe stallen niet eenzijdig bij de ontwikkelaar worden gelegd. De provincie Noord Brabant heeft aangegeven dat ze het monopoly willen op stalderen en flankerend beleid willen ontwikkelen. Dat is nog niet uit ontwikkeld en zoals het er nu uitziet levert het ook geen substantiële bijdrage aan de kosten voor de ontwikkelende ondernemer. Ook stellen wij vraagtekens bij de uitvoerbaarheid en de juridische houdbaarheid van het monopoly. Daarom zijn we tegen het invoeren van stalderen.

Gelden de stalderingsregels voor iedere sector ?

Nee voor melkvee, schapen, nertsen en paarden gelden de stalderingsregels niet. Zij hoeven niet te stalderen als ze uit willen breiden maar er kan ook niet met deze stallen gestaldeerd worden.

Mag er gestaldeerd worden met andere diercategorieën ?

Ja, als pluimveehouder mag je uitbreiden met m2 stallen varkens, geiten of kalveren en omgekeerd.

Met welke stallen mag er gesaldeerd worden ?

Met stallen die voorafgaand aan 17 maart 2017 drie onafgebroken jaren gebruikt zijn om dieren in te huisvesten. Met lege stallen en met gebouwen waar geen dieren in gehuisvest zijn kan niet gestaldeerd worden.

Moeten de stallen vol hebben gestaan?

De stallen hoeven niet vol te hebben gestaan.

Moet ik ook staldere als ik alleen uitbreid in m2 en niet in dieren ?

Ja dan moet je ook staldere.

Waarom gelden deze regels deze niet voor melkvee, paarden en schapen en nertsen?

Argument dat de Provincie Noord Brabant hanteert is dat er bij deze sectoren veel minder sprake is van een sterke concentratie van bedrijven en aantallen dieren. Bovendien zorgt de landelijke fosfaatwetgeving ervoor dat de concentratie niet verder toeneemt. Daarnaast speelt nog het volgende element. Veel melkveestallen staan half leeg. De zorg bij de Provincie Noord Brabant was dat vooral varkens- en pluimveehouders de m2 vrijkomende stallen zouden gaan gebruiken. Met als gevolg dat de concentratie nog verder toe zou nemen. De nertsensector wordt niet meegenomen door de Provincie om dat deze sector in 2024 wordt verboden. Ze willen niet dat stalruimte voor deze dieren ingeruild kan worden voor andere dieren.

Waarom voert Provincie staldere in?

De afgelopen jaren concentreert de veehouderij in Noord-Brabant zich in die gebieden waar al een sterke sector aanwezig is. Dit geldt voor Oost- en ZuidOost- Brabant en in sommige delen van de Kempen. Met deze staldere-regels denkt de provincie een verdere concentratie te voorkomen. Door 1,1 m2 sloop of herbestemming te eisen, hopen ze uiteindelijk ook dat het aantal dieren minder wordt. Volgens het onderzoek van Backus e.a. zal deze eis slechts beperkt bijdragen aan het verminderen van de dierenaantallen.

Wat is de verhouding tussen de wet veedichtheid en staldere ?

De wet veedichtheid is nog in ontwikkeling. Er moet nog een advies komen van Raad van State over deze wet en deze moet ook nog in de 1^e en 2^e Kamer behandeld worden. Provincie Noord Brabant heeft steeds aangegeven open te staan voor betere alternatieven die hetzelfde doel nastreven. Een ander alternatief is het verder opknippen van het compartiment Zuid in Meststoffenwet bij het verhandelen van dierrechten. Nu mogen varkens- en pluimveerechten verhandeld worden binnen het compartiment zuid (Midden en Oost Brabant en Noord Limburg). Je zou dit compartiment op kunnen knippen tot 6 of 7 deelgebieden.

Daar is met onze leden uitvoerig over gediscussieerd. De meningen liepen te ver uit elkaar om een gedragen standpunt te formuleren. Provincie Noord-Brabant heeft bij het Ministerie aangedrongen om de compartimenten verder op te knippen. Het Ministerie van EZ wil dit niet omdat de meststoffenwet oneigenlijk gebruikt wordt. Ook zijn er uitvoeringsproblemen als je het compartiment Zuid opdeelt in 6 of 7 deelgebieden. Hoe gaat het dan met verleasde rechten en bovendien zijn dierrechten niet aan een loctae gebonden.

Brabantse Zorgvuldigheidsscore (BZV)

Wat is de BZV ?

Als Brabantse veehouderijbedrijven willen ontwikkelen moeten ze voldoen aan de BZV. Als ze precies voldoen aan de wettelijke eisen, scoren ze een 6. Provincie Noord Brabant vindt dat bedrijven minimaal een 7 moeten scoren. Op welke aspecten de veehouder bovenwettelijk wil scoren, is de keuze van de ondernemer zelf. Dat kan via verlaging van de emissies, energieopwekking, biodiversiteit, dierengezondheid, dierenwelzijn of grondgebondenheid.

Wat zijn de belangrijkste veranderingen ?

Provincie legt de lat hoger op 7,25 in plaats van 7. De BZV geldt alleen nog maar dierenverblijven en dus niet meer voor opslagloodsen e.d. en de BZV is vereenvoudigd en aangepast. De maatlat ammoniak is verdwenen omdat de eisen in Brabant al zo streng zijn dat er nauwelijks nog bovenwettelijk gescoord kan worden.

Steunt ZLTO de BZV ?

De ZLTO heeft de BZV mee ontwikkeld om meer draagvlak te creëren voor de veehouderij. ZLTO heeft ook steeds aangegeven dat met een extra inspanning de BZV voor iedere sector redelijk haalbaar moet zijn. Met het verhoogde ambitieniveau is dat voor kalveren, pluimvee en melkvee niet meer het geval. Voor kalveren en pluimveebedrijven was het al een forse inspanning om de BZV te halen. Met het verhogen van het ambitieniveau is dat nog voor veel minder kalverenhouders en pluimveehouders weggelegd. Bij melkvee speelt, door het vereenvoudigen van de BZV, grondgebondenheid een te dominante rol. Er zijn weinig thema's over waar de melkveehouderij op kan scoren. In de BZV kun je punten halen voor grondgebondenheid op basis van de gronden die bij de landbouwtellingen op jouw bedrijf geregistreerd staan. Daarmee vervalt de steun van de ZLTO aan de BZV.

Mestverwerking

Waar wil de provincie Mestverwerking toestaan ?

De provincie wil dat grootschalige mestverwerking plaatsvindt op industrieterreinen (categorie 4 en 5). Mestverwerking op bedrijfsniveau is ook toegestaan. De provincie ziet weinig tot geen ruimte voor mestverwerking van samenwerkende bedrijven of loonwerker in het buitengebied.

Er zijn twee uitzonderingen. De eerste uitzondering is mestvergisting van samenwerkende melkveebedrijven tot een maximum van 25.000 ton. De tweede uitzondering is als de mest via pijpleidingen wordt aangevoerd.

Tot nu toe kent de Provincie Noord Brabant een plafond voor mestverwerking. Er mag niet meer mest verwerkt worden dan er als overschot is. Uit dialoog die de Provincie vorig jaar gehouden heeft over mest was naar voren gekomen dat mest geen afvalproduct is maar een waardevolle grondstof. GS wilde daarom het plafond loslaten. Daar zijn ze van terugkomen. Het plafond blijft bestaan. Ook komen er strengere gezondheidseisen aan mestverwerkers. Er mogen virale en bacteriële emissies bij mestverwerking vrij komen.

Wat betekent dit voor bestaande mestverwerkingsinitiatieven in het buitengebied ?

Bestaande initiatieven mogen niet uitbreiden.

Standpunt ZLTO

ZLTO is van mening dat mestverwerking ook mogelijk moet zijn bij loonwerkers of samenwerkende veehouders in het buitengebied. De ZLTO is ook tegen een maximale verwerkingscapaciteit voor heel Brabant. In principe moet alle mest verwerkt kunnen worden en niet alleen het overschot.